

N:o 55.

Af Herr S. Wieselgren: Om anslag till understöd under vissa vilkor åt anstalter eller föreningar i de större städerna, som anordna föreläsningkurser för arbetsskassen.

Såsom en synnerligen glädjande företeelse må väl anses det ökade bildningsbegär, som på senare tid gjort sig gällande inom de djupare samhällslagren. Folkhögskolor å landsbygden och arbetareinstitut i åtskilliga af våra större städer bära vittne, att det utvecklingsarbete, som är ett nödvändigt vilkor för det odlade samhällstillståndets befastande, så långt ifrån mattats eller afstannat, att det tvärtom pågår lifvigare nu än under lång tid förut. Desto angelägnare måste då vara, att äfven staten medverkar till beredande af ostörd fortgång åt detta i så hög grad viktiga arbete. Det kan icke vara honom likgiltigt, om bildningstillfällena för ädelt syftande sinnen bland de i yttre afseende lägre ställda ökas och underlättas eller icke; tvärtom måste för honom vara af största intresse att antalet af de odlade elementer, hvilka inom samhället utgöra den sammanhållande kraften, i möjlig mån förstärkes.

Är detta ovedersägligt, torde ock häraf följa, att staten ej bör undandraga sig att, der så behöfves, *stödja* den verksamhet, som i detta afseende flerstädes i landet redan utöfvas. Hvad beträffar folkhögskolorna på landsbygden, åtnjuta de redan hans understöd. Arbetareinstituten i städerna afvakta det ännu.

Visserligen afslog förra Riksdagen ett då väckt förslag, att till Kongl. Maj:ts förfogande skulle ställas visst belopp för användning i sagda syfte. Men mindretalet var starkt. Jag kan ej betvifla, att icke de betänkligheter, som då vållade förslagets fall, nu skola visa sig häfda. I den öfvertygelse, att ifrågavarande angelägenhet är värd både behjertande och framgång, tillåter jag mig till Riksdagens nya bepröfvande

framlägga samma förslag, som sistlidna år tillvann sig bifall af Första Kammaren och af 93 röster inom den Andra; hvadan jag således föreslår:

att Riksdagen må ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag för år 1885 af 15,000 kronor, för att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar i de större städerna, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen, dock under följande vilkor:

att det understödsbelopp, som må utgifvas till hvarje anstalt eller förening, icke må öfverstiga 3,000 kronor, för år räknadt;

att kommuner eller enskilde tillskjuta minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdas af en styrelse, som antager föreståndare och lärare; -

att föreläsningarna ordnas regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl ordnade kurser;

att anstalten förfogar öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningarna eller undervisningen varda förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skall vara skyldig att underkasta sig de vilkor och kontroller, som i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvas nödiga eller lämpliga.

Stockholm den 25 Januari 1884.

Sigfrid Wieselgren.
